Per fractie ingediende feitelijke vragen raads- en commissieleden

Naam fractie: Partij voor de Inwoners
Naam document: Programmabegroting 2027-2030
Datum ingediend: 23-10-2026

Nr	Blz	Vraag fractie	Antwoord
1.	8–11	Welke onderdelen van het coalitieakkoord 2026–2030 zijn nog niet of slechts gedeeltelijk financieel verwerkt? Graag per onderdeel de ontbrekende raming, incidentele en structurele gevolgen en de verwachte datum van uitwerking vermelden.	Onderdelen van het coalitieakkoord die betrekking hebben op 2027 zijn financieel vertaald in de voorliggende Programmabegroting 2027-2030. Op pagina 11 van de programmabegroting is opgenomen dat in oktober en november 2026 de financiële vertaling van het coalitieakkoord over de 2028, 2029 en 2030 verder wordt uitgewerkt. Met als uitgangspunt dit voor het Kerstreces af en vastgesteld te hebben door het college. De gemeenteraad wordt via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de verdere financiële vertaalslag van het coalitieakkoord. In de Perspectiefnota 2028-2031 wordt het coalitieakkoord cijfermatig volledig uitgewerkt.
2.	11	Welke aanvullende financiële ruimte is naar huidige inschatting nodig voor de nog uit te werken coalitieafspraken voor 2028–2030? Welke uitgangspunten worden gehanteerd voor structurele lasten die na 2030 doorlopen?	Zie voor antwoord vraag 1. Het college hanteert als uitgangspunt dat structurele lasten gedekt moeten worden door structurele baten. Dit geldt niet alleen voor de begrotingsperiode 2027–2030, maar ook voor verplichtingen die na deze periode doorlopen. Bij het opstellen van de begroting worden structurele financiële verplichtingen daarom volledig meegenomen in de meerjarenraming, voor zover deze betrekking hebben op de betreffende begrotingsjaren. Daarbij wordt rekening gehouden met de structurele doorwerking van genomen besluiten, ook wanneer de financiële gevolgen zich uitstrekken tot na 2030.
3.	6–11; 136–137	Welke afzonderlijke mutaties en maatregelen verklaren het verschil tussen het begrotingssaldo van 2029 en dat van 2030? Graag met bedragen en onderscheid tussen incidentele en structurele effecten.	Op pagina 6 van de programmabegroting staat uiteenzet dat 2029 en 2030 op basis van de vastgestelde Perspectiefnota 2027-2030 beide jaren een andere ‘beginsaldo’ presenteren als uitgangspunt voor deze programmabegroting. Het jaar 2029 eindigt in deze nota op -/- € 1.844.000,- en 2030 op € -/- 624.000,-. Dit komt grotendeels door de verwerking van de Algemene uitkering en verschillen in het onontkoombaar, bestaand en nieuw beleid (zie ook bijlagen 1 en 2 bij deze programmabegroting). Ook de verwerking van de Meicirculaire 2026 zorgt voor een verschil. Vervolgens wordt onderaan pagina 6 aangegeven wat het effect van de reguliere begrotingsmutaties is (onder andere de September-

Nr	Blz	Vraag fractie	Antwoord
			circulaire 2026, de rentelasten en de in- en ontvlechting ODWH). Bovenaan pagina 8 staan dan de effecten van het Coalitieakkoord voor 2027 op 2029 en 2030 (zie bijlage 4 bij de programmabegroting) gevolgd door op pagina 9 de te nemen maatregelen voor 2029 en 2030 (zie bijlage 3 bij de programmabegroting). Hierbij wordt in bijlagen 1 tot en met 4 een onderscheid gemaakt in structureel en incidenteel.
4.	136–138	Welke reeds bekende structurele verplichtingen lopen na 2030 door? Graag een overzicht van bedragen, looptijden en de plaats waar deze in het meerjarenbeeld zijn verwerkt.	Dit betreft geen vraag over de begroting maar over welke verplichtingen er in het verleden zijn aangegaan. Bovendien vergt een dergelijke inventarisatie meer tijd dan mogelijk is binnen het korte tijdsbestek voor de beantwoording van de vragen over de begroting.
5.	6–7; 138–143; 171–174	Welke geplande investeringen en bestaande verplichtingen veroorzaken de aanvullende financieringsbehoefte in 2027–2030? Graag per hoofdinvestering de geraamde financieringsbehoefte aangeven.	De gemeente doet aan totaalfinanciering of integrale financiering. Dat houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven betrokken worden, zowel reguliere activiteiten als projecten. Door totaalfinanciering worden de rentekosten geminimaliseerd. Leningen worden op de meest optimale momenten aangetrokken, rekening houdend met de gemeentelijke rentevisie, de Wet Fido, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.
6.	6–7	Wat is het berekende effect op de jaarlijkse rentelasten en begrotingssaldi in 2027–2030 wanneer de rente voor nieuwe leningen één procentpunt hoger uitvalt dan de gehanteerde 3,85%?	De jaarlijkse rentelast komt bij 1% hogere rente uit op circa 2 ton euro per jaar uitgaande van de financieringsbehoefte volgens de Programmabegroting 2027-2030.
7.	171–174	Welke vastgestelde regels en financiële grenswaarden gelden voor het aanvragen van investeringskredieten, het melden van kostenoverschrijdingen en het opnieuw voorleggen van een krediet aan de raad? Graag de betreffende regelingen noemen.	Het aanvragen van investeringskredieten en het melden van kostenoverschrijdingen is geregeld in de Financiële verordening 2023 art 6.2 en 6.5. Het opnieuw voorleggen van een krediet aan de raad is bepaald in de Nota investerings- en afschrijvingsbeleid 2025-2028 art 4 lid 7.
8.	171–174	Welke gegevens worden volgens de huidige werkwijze standaard bij een afzonderlijk kredietvoorstel verstrekt over levensduurkosten, onderhoud, beheer, vervanging, financiering, risico's, alternatieven en al aangegane verplichtingen?	Hiervoor is geen standaard bepaald. Bij de financiële gevolgen worden wel zoveel mogelijk de kapitaallasten waaronder de afschrijvingstermijn en rentelasten aangegeven. Wanneer van toepassing ook de bijkomende beheerkosten. Alternatieven worden voorgelegd wanneer de raad een keuze kan maken. Verplichtingen kunnen normaal gesproken niet eerder al worden aangegaan tenzij het college die noodzakelijkerwijs en onvermijdelijk moet maken omdat de gevolgen anders veel nadeliger zouden zijn (bijvoorbeeld onveilige situaties).
9.	174–175	Wat zijn voor wijkvernieuwing Duinpark de oorspronkelijke raming uit de Perspectiefnota en de aangepaste raming? Welke uitgangspunten zijn gewijzigd en welke financiële risico's staan nog open?	Alle informatie hierover is terug te vinden in het raadsvoorstel Wijkvernieuwing Duinpark zoals deze ondertussen is besproken in commissievergaderingen.

Nr	Blz	Vraag fractie	Antwoord
10.	75; 174–175	Welke krediet- en andere financiële besluitmomenten resteren voor Bronsgeest en Duinpark? Welke verplichtingen zijn per project al aangegaan en welke besluiten moeten nog aan de raad worden voorgelegd?	Bronsgeest: er is een voorstel in procedure gebracht om een voorbereidingskrediet voor Bronsgeest 2a en 2b beschikbaar te stellen. Er zijn verplichtingen aangegaan binnen het voorbereidingskrediet. Voorgesteld is om dat in de gemeenteraad van december te agenderen. De verwachting is medio 2027 met een voorstel te komen tot het instellen van een grondexploitatie Bronsgeest II. Voor Bronsgeest I is er een grondexploitatie vastgesteld. Voor Duinpark zijn verplichtingen aangegaan vanuit het eerder beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet en die kosten zijn vooral gericht op onderzoeken en het opstellen van een SSK-raming. Half november ligt het raadsvoorstel Wijkvernieuwing Duinpark ter besluitvorming voor in de gemeenteraad. Er worden daarna geen andere besluiten aan de raad gevraagd.
11	99–105, Bijlage 3	Wat zijn de totale jaarlijkse kosten van het huidige groenonderhoud en wat zouden de jaarlijkse kosten bedragen bij onderhoud op respectievelijk kwaliteitsniveau A, B en C? Graag de bedragen per niveau specificeren, uitgaande van hetzelfde gemeentelijke groenareaal, zodat de financiële verschillen vergelijkbaar zijn.	Het huidige onderhoudsniveau is Sober+. Hierbij worden alle gebieden op kwaliteitsniveau C onderhouden. Voor de bezuiniging uit 2024 was het onderhoudsniveau Basis. Daarin was het kwaliteitsniveau: Kwaliteitsniveau A: centra en hoofdstructuren Kwaliteitsniveau B: woonwijken en bedrijventerreinen Kwaliteitsniveau C: buitengebied en natuurgebieden De kosten om de onderhoudsambitie voor het groen in de woonwijken met één niveau te verhogen, van niveau C naar niveau B, bedragen naar verwachting tussen de € 200.000,- en € 300.000,- per jaar. Begin volgend jaar wordt het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte voorgelegd aan de raad waarin ook een hoger onderhoudsniveau kan worden bepaald. Daarin is dit financieel volledig uitwerking. Op dit moment is het niet mogelijk om aan te geven welke kosten gepaard gaan met het wijzigen naar niveau A, aangezien dit een intensieve rekenkundige exercitie omvat. Het verhogen van het onderhoudsniveau heeft namelijk ook effect op beheer (water geven, verzorging) en de vervanging. Dit verschilt daarbij ook nog een per type beplanting.

Nr	Blz	Vraag fractie	Antwoord
12	99–105, en Bijlage 3	In de begroting wordt voor groen kwaliteitsniveau B vermeld, terwijl op pagina 105 onderhoudsniveau Sober+ wordt genoemd. In Bijlage 3 staat dat veel groen op kwaliteitsniveau C wordt onderhouden. Welk onderhoudsniveau is momenteel per type groen en per dorpskern vastgesteld en welk niveau wordt daadwerkelijk gerealiseerd? Graag daarbij het verschil tussen kwaliteitsniveau B, Sober+ en C toelichten.	Momenteel wordt er onderhouden op Sober+. Bij dit scenario wordt het merendeel van het oppervlakte groen onderhouden op kwaliteitsniveau C. Een uitzondering hierop zijn de centra, hoofdstructuren en vaste planten, hiervoor geldt kwaliteitsniveau A.
13	147 en 168, en Productenraming blz. 61	Welke totale gemeentelijke uitgaven zijn voor 2027 tot en met 2030 geraamd voor Space en NL Space Campus? Graag per jaar uitsplitsen naar subsidies, personeelskosten, werkbudgetten en overige bijdragen, met vermelding van de dekking. Hoe verhouden de € 375.000 incidentele lasten en de € 320.000 subsidie zich tot elkaar en welke concrete activiteiten en resultaten worden hiermee gefinancierd?	In Programma 4 Economie is in het product 246 Space Campus een bedrag opgenomen van € 50.000,- per jaar voor de Profilering Space. Daarnaast zijn er loonkosten opgenomen voor programmamanagement voor bedrag van € 475.000,- voor 4 jaar. En bij de Perspectiefnota 2024–2027 heeft de gemeenteraad voor de ontwikkeling van de NL Space Campus een bijdrage van € 320.000 per jaar beschikbaar gesteld voor de periode 2024–2027. Deze bijdrage is bedoeld om de ontwikkeling van de campus en het ruimtevaartecosysteem te stimuleren. De bijdrage voor 2027 betreft daarmee geen nieuwe beleidsmatige keuze, maar de laatste jaarschijf van de eerder beschikbaar gestelde middelen. In 2027 wordt, mede op basis van de evaluatie van de resultaten en de voortgang van het Uitvoeringsprogramma NL Space Campus, beoordeeld in welke omvang de gemeentelijke bijdrage vanaf 2028 wordt voortgezet. En tot slot Key Region Leiden € 55.000,- in 2027, als afzonderlijke bijdrage aan de regionale economische samenwerking. De genoemde € 375.000,- bestaat dus uit € 320.000,- voor NL Space Campus en € 55.000,- voor Key Region.
14	88	Hoe zijn de ontbrekende belasting tarieven meegenomen in de begroting voor de komende jaren als deze nog niet zijn vastgesteld?	De herwaardering was nog niet afgerond waardoor de OZB-tarieven nog niet konden worden vermeld. Daarnaast is met een * aangegeven in de tabel op pagina 88 dat op 12 november 2026 er een voorstel in de raad komt om over te gaan op een andere tariefstructuur Forensenbelasting. Hoe de forensenbelasting er voor 2027 uit komt te zien is nu dus nog onbekend. De uiteindelijke vaststelling van de tarieven vindt in december plaats in de raad bij de behandeling van de belastingverordeningen.
15	89	We zien een daling van de forensenbelasting terwijl uitgangspunt normaal gesproken gelijk is of correctie inflatie. Hoe is dit tot stand gekomen?	In de Voorjaarsnota 2026 is het volgende gerapporteerd: In 2026 is een bedrag begroot van € 1.720.000,-. De verwachting is dat de opbrengsten uitkomen op € 1.552.000, -. Deze onderschrijding van € 168.000, - wordt veroorzaakt door juridische ontwikkelingen waardoor er minder objecten onder de forensenbelasting vallen. Dit structurele effect is verwerkt in de meerjarenbegroting 2027-2030.

Nr	Blz	Vraag fractie	Antwoord
16	108–109, 146 en 176	Welke gemeentelijke gebouwen en gronden vallen onder de posten ‘Beheer overige gebouwen en gronden’ (€ 1.400.764) en ‘Gebouwen (overig)’ (€ 2.094.137) in 2027? Graag per gebouw een overzicht van de jaarlijkse beheer- en onderhoudskosten, kapitaallasten, huurinkomsten, huidige functie, bezettingsgraad en eventuele onderhoudsachterstanden. Tevens graag toelichten hoe beide begrotingsposten zich financieel tot elkaar verhouden.	De post ‘Beheer overige gebouwen en gronden’ betreft product P249 Onroerende zaken en de post ‘Gebouwen (overig)’ betreft product 186. Voor een specificatie van die posten met onder andere de beheer- en onderhoudskosten, kapitaallasten en huurinkomsten zie de Productenraming 2027-2030 op basis van programma’s op pagina 33 respectievelijk pagina 31 en 32. De kapitaallasten van product 249 betreffen beheer gronden maar geen gebouwen. De producten 186 en 249 verhouden zich niet tot elkaar. De vragen over bezettingsgraad e.d. betreffen geen vragen over de begroting en die gegevens kunnen niet in het korte tijdsbestek die ervoor staat worden aangeleverd.
17	117	Per 1 januari 2027 worden de VTH-Bouwtaken van de ODWH overgenomen, waarvoor 22,9 fte is opgenomen. Hoeveel fte waren in 2026 bij de ODWH beschikbaar voor de uitvoering van deze taken voor Noordwijk, hoeveel medewerkers en fte komen daadwerkelijk over naar de gemeente en hoeveel fte worden aanvullend geworven? Graag tevens de totale gemeentelijke vaste formatie in 2026 en 2027 vermelden, uitgesplitst naar de overname van ODWH-taken en overige uitbreidingen.	In de raadsbrief 'stand van zaken ontvlechting VTH-Bouwtaken ODWH', die u zeer binnenkort ontvangt, wordt hierop nader ingegaan.
18	6-7	Wat waren in 2026 de totale jaarlijkse kosten voor de uitvoering van de VTH-Bouwtaken door de ODWH en wat zijn de geraamde totale kosten voor dezelfde taken vanaf 2027? En hoe gaat dat er uit zien voor de komende jaren en wat zijn daarmee de besparingen ten opzichte van de ODWH	In de begroting 2026 was voor de milieu- en bouwtaken een bedrag opgenomen van € 6.402.059,-. In de begroting 2027 is een bedrag van € 6.369.773, opgenomen voor deze beide taken. Waarvoor een bijdrage voor de milieutaken van € 2.120.000,- nog plaatsvindt aan de ODWH. Op basis van de huidige inzichten wordt uitgegaan van een positief financieel effect van circa € 32.286 tot € 466.320 per jaar. Om flexibel te kunnen inspelen op ontwikkelingen in werklast, aanvragen en legesopbrengsten, wordt een deel van de benodigde capaciteit ingevuld via een flexibele schil met inhuur en jaarcontracten. Hierdoor kan de personele inzet waar nodig worden aangepast aan de actuele situatie. Vanaf 2027 wordt gewerkt met structurele tijdregistratie en monitoring, zodat toekomstige keuzes over capaciteit en kostendekkendheid kunnen worden gebaseerd op feitelijke Noordwijkse gegevens.

Nr	Blz	Vraag fractie	Antwoord
	117-118	Wat zijn de totale uitgaven aan externe inhuur in 2026, wat zijn de begrote uitgaven aan externe inhuur voor 2027 tot en met 2030, wat is het huidige percentage externe inhuur en welk afbouwpad richting de Roemernorm wordt gehanteerd?	Het is lastig om een betrouwbare inschatting te maken van de benodigde inhuur in de komende jaren. De omvang van de externe inhuur is onder meer afhankelijk van factoren zoals moeilijk vervulbare vacatures, langdurige ziekteverzuimgevallen en de uitvoering van nieuwe, tijdelijke projecten waarvoor specifieke expertise nodig is. Daarnaast ontvangt de gemeente voor sommige projecten vanuit het Rijk subsidies die uitsluitend beschikbaar zijn wanneer deze projecten daadwerkelijk worden uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn projecten op het gebied van woningbouwversnelling en duurzaamheid. Omdat deze projecten veelal een tijdelijk karakter hebben, wordt hiervoor regelmatig externe capaciteit ingehuurd. In het vierde kwartaal van 2026 is een onderzoek gestart naar de inzet van externe inhuur binnen de organisatie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de verschillende redenen voor inhuur. Op basis van de resultaten wordt in 2027 een plan opgesteld om de inzet van externe inhuur verder terug te brengen richting de Roemernorm. De totale kosten voor externe inhuur bedragen in 2026 volgens bijgaand overzicht € 5.000.200, -. Hiermee komt het aandeel externe inhuur uit op 15,85% van de loonsom. Dit percentage is nog niet definitief, omdat de volledige en exacte loonkosten over 2026 nog niet beschikbaar zijn. Wanneer de berekening wordt uitgevoerd volgens de systematiek van de Roemernorm, zal het percentage naar verwachting lager uitvallen. De Roemernorm wordt namelijk berekend over de totale personele lasten en niet uitsluitend over de loonsom. In 2027 wordt vastgesteld welke kostencomponenten precies moeten worden meegenomen in de berekening conform de Roemernorm.